

Sygn. akt II Ka 568/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący SSO Karol Troć

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Sieczkiewicz

przy udziale prokuratora Lidii Bem

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2021 r.

sprawy M. S.

oskarżonego z art. 286§1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 24 marca 2021r. sygn. akt II K 1161/20

I. utrzymuje wyrok w mocy;

II. zasądza od oskarżonego M. S. na rzecz T. C. (1) 840 (osiemset czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 140 zł kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 568/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 24 marca 2021r. w sprawie II K 1161/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)	
---	--

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrońca oskarżonego wyrokowi zarzucił:</p> <p>1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 286 § 1 kk poprzez błędną jego wykładnię i przyjęcie, iż działanie oskarżonego wypełniało znamiona czynu z art. 286 kk, podczas gdy zachowanie oskarżonego należałoby ostatecznie traktować jako delikt cywilny;</p> <p>2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na wynik sprawy, a to art. 391 § 1 kpk i art. 366 § 1 kpk na skutek poprzestania na odczytaniu, mimo braku przesłanek ku temu zeznań świadka K. S., podczas gdy zeznania te miały kluczowy charakter dla sprawy.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzuty apelacji obrońcy oskarżonego pozostają bezzasadne, bowiem Sąd Rejonowy procedując w niniejszej sprawie nie dopuścił się błędów na jakie wskazuje apelujący, a poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne spotkały się z		

całkowitą akceptacją ze strony Sądu odwoławczego.

W nawiązaniu do pierwszego z zarzutów apelacji wskazać należy, iż zachowanie karalne przestępstwa z art. 286 § 1 kk skierowane jest na osobę, którą sprawca zamierza doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w niniejszym wypadku na osobę T. C. (1). Oszustwo jest złożonym działaniem lub zaniechaniem i może przybierać postać wprowadzenia w błąd tej osoby, wyzyskania błędu tejże osoby, bądź wyzyskania jej niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Elementem, którym musi się charakteryzować każdy sposób wprowadzenia w błąd jest to, iż ma ono wywołać w konkretnym podmiocie wyobrażenie o istniejącym stanie rzeczy, nie odpowiadające prawdzie. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej, co bezsprzecznie miało miejsce w niniejszej sprawie, bowiem oskarżony nie uregulował opłaty za wystawioną przez pokrzywdzoną fakturę na kwotę 14.021,63 zł. Od samego początku oskarżony nie miał zamiaru wywiązania się ze zobowiązań w stosunku do pokrzywdzonej, czemu miały służyć określone zabiegi, tj. wskazanie w zleceniu transportowym nr 110/08/219/MA pod pozycją fracht kwoty 2600 netto (płatny w PLN – kurs NBP z dnia poprzedzającego rozładunek), nie prostowanie tejże kwoty za fracht (jej waluty) w trakcie rozmów telefonicznych ze spedytorką z firmy (...).T. C. sp. j., nie podejmowanie kontaktu z firmą pokrzywdzonej do momentu upływu

odroczonego terminu płatności faktury nr (...). Wskazania w tym miejscu wymaga, iż zamiar oszustwa przyjmować musi postać chęci skierowanej na zachowanie, prowadzące do wywołania błędu. Oszustwo z punktu widzenia znamion strony podmiotowej może być bowiem popełnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim obejmującym zarówno cel, jak i sposób działania sprawcy, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie. Oskarżony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej po zawarciu umowy o świadczenie usługi transportowej z firmą (...).T. C. s.j., w której to umowie kwotę frachtu określił na 2600 netto, korzystając z niedopatrzona pokrzywdzonej jako właścicielki firmy, nie protestował, iż kwota ta w rzeczywistości powinna dotyczyć kwoty w euro, a nie w złotych, skorzystał z usług tej firmy i dopiero po upływie terminu do jej uiszczenia zgłosił pretensje odnośnie wskazanej tam kwoty za rzeczoną za usługę. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż pokrzywdzona w toku swoich zeznań wskazała na fakt, iż rzeczywista kwota za wymaganą przez firmę (...) sp. z o.o. należącą do oskarżonego usługę (z uwzględnieniem charakteru ładunku oraz odległości na jakiej miał odbyć się transport ładunku oraz miejsce docelowe tego transportu) kształtowała się wtedy na około 2600 euro, z czego zapewne oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę. Usługa w takiej cenie, ale w złotych, byłaby dla firmy transportowej po prostu nieopłacalna, gdyż nie pokrywałaby rzeczywistych kosztów takiej usługi na którą składał się koszt paliwa, dodatek do paliwa ad blue, koszt promu, pensja kierowcy oraz amortyzacja samochodu i

naczepy. Nadto kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest fakt, iż tego typu rozliczenia za usługi transportowe na terenie Europy odbywały się w euro bądź na życzenie klienta w walucie kraju docelowego, a nie w PLN. Okoliczność tę potwierdzili w toku swoich wiarygodnych zeznań świadkowie T. C. (1) i K. S.. Z widniejących w aktach faktur za usługi transportowe z krytycznego czasookresu przedstawionych poglądowo przez pokrzywdzoną wynika, iż usługi transportowe o podobnym charakterze ładunku, na podobnej trasie (Polska -Wielka Brytania) kształtowały się owym czasie w wysokości mniej więcej 2400-2800 euro za kurs. Przyjąć zatem z całą stanowczością należy, iż pokrzywdzona nie podjęłaby się wykonania usługi transportowej zleconej przez oskarżonego za wskazywaną przez niego w zleceniu kwotę 2600 zł, jako dla siebie nierentownej, a i oskarżony jako przedsiębiorca, korzystający z takich usług, miał świadomość przeciętnej ich ceny oraz tego, że same koszty transportu (bez zysku świadczącej go firmy) znacznie przekraczają rzekomo zgodnie ustaloną kwotę. Ważnym jest bowiem dla przyjęcia bytu oszustwa ustalenie, czy pokrzywdzony w ogóle zdecydowałby się na zawarcie kontraktu (uznając ekwiwalentność świadczeń wzajemnych), gdyby nie został wprowadzony w błąd, gdyby znajdował się w sytuacji umożliwiającej należyte pojmowanie przedsiębranego działania lub gdyby jego błędu nie wyzyskano (wyrok SA w Gdańsku z 18.01.2017r., II AKa 409/16, LEX nr 2333200; wyrok SA w Katowicach z 12.08.2016r., II AKa 194/16, LEX nr 2109571).

Oskarżony musiał zdawać sobie sprawę z ich nieekwiwalentności w chwili zawierania kontraktu, ale nie tylko na wykorzystaniu błędu polegało jego działanie, lecz na świadomym wprowadzeniu kontrahenta w błąd co do waluty frachtu – o czym świadczy wprost wskazanie przy kwocie sposobu przeliczenia ustalonej sumy na złote. O celowości działania świadczy też jednocześnie niewskazanie waluty przy cenie, a ukrycie jej dopiero w trzynastym punkcie szczegółowych uregulowań – choć cena jest przecież najistotniejszym punktem porozumienia. Dodatkowo także jego późniejsze zachowanie przeczy tezie o nieporozumieniu i wyłącznie cywilnoprawnym charakterze sporu – oskarżony nie zakwestionował faktury bezpośrednio po jej otrzymaniu, nie wnosił od razu o jej korektę, nie podjął żadnej próby polubownego załatwienia sprawy (co odpowiadałoby zasadom dobrej praktyki w obrocie gospodarczym). Powyższe praktyki oskarżonego miały ewidentnie na celu doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonych, przez co miał on uzyskać korzyść majątkową. Na marginesie już tylko zauważyć należy, iż wobec oskarżonego poza przypadkiem niniejszej sprawy toczą się jeszcze inne postępowania, w których stoi pod zarzutem wyłudzenia usług transportowych od różnych przewoźników, gdzie za każdym razem modus operandi pozostawał tożsamy z zachowaniem oskarżonego w stosunku do pokrzywdzonej w niniejszej sprawie.

Reasumując powyższe stwierdzić należy, z bezpośrednim ukierunkowaniem do pierwszego zarzutu apelacji, że jeżeli spór ma charakter wyłącznie

cywilnoprawny i dotyczy wyłącznie nienależytego wykonania umowy, to rzeczywiście powinien być rozstrzygany wyłącznie na drodze postępowania cywilnego, a nie karnego. Prawo karne stanowi bowiem w systemie prawnym ultima ratio, co oznacza, że ingerencja prawa karnego w danej dziedzinie życia powinna nastąpić wówczas, gdy inne dziedziny prawa są niewystarczające dla rozstrzygnięcia stosunków prawnych pomiędzy stronami. Zatem prawo karne powinno mieć zastosowanie tylko w takich sprawach, gdy w sposób ewidentny dochodzi do celowego wyłudzenia mienia przez sprawców przy pomocy wyzyskania błędnego przeświadczenia drugiej strony (wyrok SA w Katowicach z 27.09.2017r. II AKa 311/17, LEX nr 2414606). Tymczasem jednak owo celowe wyłudzenie miało miejsce w niniejszej sprawie, co wykazane zostało prawidłowo przez Sąd Rejonowy, a które to stanowisko podzielił Sąd Odwoławczy, dlatego też zarzut powyższy nie mógł zostać uznany za trafny.

Chybionym pozostaje także drugi z zarzutów apelacji, dotyczący odstąpienia od bezpośredniego przesłuchania świadka K. S.. Przed wszystkim oskarżony i jego obrońca wprost wyrazili zgodę na odczytanie jej zeznań na rozprawie głównej w dniu 19 marca 2021r, co znalazło odzwierciedlenie w protokole z tejże rozprawy na k. 236, wobec czego czynienie sądowi zarzutu, że mimo woli stron nie postąpił inaczej, co uniemożliwiło stronom zadawanie świadkowi pytań (których nie mieli) jest całkowicie nieuzasadnione. Ponadto wskazane przez świadka okoliczności znalazły odzwierciedlenie w innych dowodach niniejszej sprawy, wobec

czego brak było wątpliwości co do kompletności jej depozycji.	
Wniosek	
O zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Bezzasadność zarzutu warunkowała bezzasadność wniosku.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	

5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zaskarżony wyrok w całości utrzymano w mocy.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	

Bezzasadność zarzutów i brak okoliczności, podlegających uwzględnieniu z urzędu powodowała bezzasadność wniosku.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k. -----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem		

szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięzłe o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II	Na podstawie art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk i § 11 ust. 2 pkt 4 i § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800) Sąd zasądził od M. S. na rzecz T. C. (1) kwotę 840 zł tytułem zwrotu poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III	O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze wobec oskarżonego Sąd orzekł na podstawie art. 636 § 1 kpk i art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 8 ustawy o opłatach

w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973r. (Dz.U. z 1983r. Nr 49, poz. 223 t.j.).

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------